

રાજ્યમાં બાંધકામ માટે વપરાતા પદાર્થોની વસુલાત અંતિમ વપરાશકાર પાસેથી કરવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર
ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગ
ઠરાવ ક્રમાંક: એમસીઆર-૧૦૨૦૧૦-૨૩૨૬-૯
સચિવાલય, ગાંધીનગર
તા.૭/૨/૨૦૧૧.

વંચાણે લીધા :

- (૧) ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગના પરિપત્રો ક્રમાંક:એમસીઆર-૧૦૮૦-૩૦૮૩-૯
તા.૧૨/૧/૧૯૯૪ તથા તા.૯/૫/૧૯૯૪
- (૨) ગુજરાત રાજ્ય ખનિજ નીતિ-૨૦૦૩.

આમુખ:-

રાજ્ય સરકારે જાહેર કરેલ ખનિજ નીતિ અનુસાર ખનિજ જથ્થાની રોયલ્ટી પુરેપુરી મળી રહે તે માટે માર્ગ અને મકાન, સિંચાઈ, પંચાયત, અન્ય વિભાગો, બોર્ડ/નિગમો વિગેરેના ઠેકેદારોના કામોના બિલોમાંથી સીધી કપાત કરવાની પદ્ધતિ અમલમાં મુકવાનું સરકારની વિચારણામાં છે. રાજ્ય સરકારના તા.૯/૫/૧૯૯૪ ના પરિપત્ર મુજબ ઠેકેદારોએ વપરાશ કરેલ ખનિજ જથ્થા મુજબના રોયલ્ટીના આધાર / પુરાવાની ચકાસણી કરી સંલગ્ન ભૂસ્તર વિજ્ઞાન અને ખાતાની જીલ્લા કચેરી ધ્વારા " નો ડ્યુઝ " પ્રમાણપત્ર આપવાની પદ્ધતિ અમલમાં છે. ઠેકેદારો ધ્વારા 'NDC' રજુ થયા બાદજ સીક્યોરીટી ડીપોઝીટ છુટી કરવામાં આવે છે.

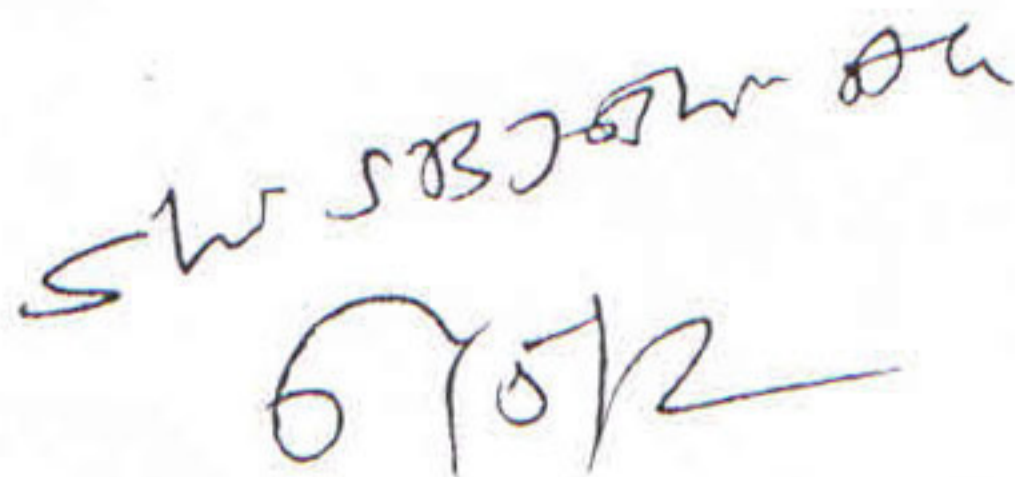
રાજ્યમાં બાંધકામમાં વપરાતા ગૌણ ખનિજો મહદઅંશે સરકારી બાંધકામ અને ખાનગી મકાનોના બાંધકામમાં વપરાય છે. રાજ્યમાં ગૌણ ખનિજનો ઉપયોગ સરકારી વિભાગો જેવા કે માર્ગ અને મકાન અને સિંચાઈ, પંચાયત, બોર્ડ / કોર્પોરેશનો, રેલ્વે, નેશનલ હાઈવે ઓથોરીટી, સેઝ, એરપોર્ટ, પબ્લીક હેલ્થ વિભાગ વિગેરે ધ્વારા હાથ ધરાતા કામોમાં થાય છે જ્યારે મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન, મ્યુનિસિપાલીટીઝ, અર્બન / એરીયા ડેવલપમેન્ટ ઓથોરીટી, ગ્રામ પંચાયત વિગેરે ધ્વારા મંજૂર કરવામાં આવતા ખાનગી મકાનો / બાંધકામોમાં પણ ગૌણ ખનિજોનો ઉપયોગ થાય છે.

બાંધકામમાં વપરાતા ગૌણ ખનિજની રોયલ્ટી પુરેપુરી મળી રહે તે હેતુથી અને હાલની પદ્ધતિ પારદર્શક અને સરળ બનાવવાના હેતુસર રાજ્યમાં મળી આવતા ગૌણ ખનિજોની રોયલ્ટી લીઝ ધારક પાસેથી ન લેતાં અંતિમ વપરાશકાર (end user) પાસેથી લેવામાં આવે તો બાંધકામના ઠેકેદારો વિગેરેને કામમાં સરળતા રહે. સરકારી બાંધકામોમાં વપરાયેલ ગૌણ ખનિજોની રોયલ્ટી ઠેકેદારોને વખતો વખત ચુકવાતા બિલોમાંથી કપાત કરવાની (at source) અને ખાનગી મકાનોના બાંધકામમાં વપરાયેલ ગૌણ ખનિજોની રોયલ્ટી બિલ્ડીંગ પ્લાન મંજૂર કરતી વખતે બાંધકામ વિસ્તારના માપ (built up area) ઉપર વસુલાત કરવાની બાબત સરકારશ્રીની વિચારણા હેઠળ હતી.

ઠરાવ:-

- પુખ્ત વિચારણાને અંતે, રાજ્ય સરકારે આ બાબતે નીચે મુજબની પદ્ધતિ અમલમાં લાવવાનું ઠરાવેલ છે:
૧. બાંધકામમાં વપરાતા નીચેના ખનિજો માટે આ કાર્યપદ્ધતિનો અમલ કરવાનો રહેશે.
    - સાંદી રેતી / માટી / કંકર / ગ્રેવલ
    - બ્લેકટ્રેપ (કપચી, ગ્રીટ, મેટલ, રબલ વિગેરે)
    - બાંધકામના કામમાં વપરાતાં બિલ્ડીંગ સ્ટોન / લામર્ઈસ્ટોન / સેન્ડ સ્ટોન / ક્વાર્ટઝાઈટ વગેરે
    - સોફ્ટ મુરમ / હાર્ડ મુરમ
    - ઈંટ માટી / ઈંટ

રોયલ્ટી વસુલાત માટેની કાર્યપધ્ધતિ :

- (અ) બાંધકામમાં તેમજ જુના બાંધકામમાં રીપેરીંગ/રીનોવેશનમાં વપરાયેલ ખનિજોની પુરેપુરી રોયલ્ટી મળી રહે તે મુજબની કોમ્યુલા જે તે સરકારી વિભાગો/ખાતાએ પ્રવર્તમાન રોયલ્ટીના દરો ધ્યાને રાખી નાણા વિભાગના પરામર્શમાં નક્કી કરવાની રહેશે અને તેની ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગને જાણ કરવાની રહેશે.
- (બ) સરકારી બાંધકામમાં વપરાતા ગૌણ ખનિજોની રોયલ્ટીની કપાત વખતો વખત ચુકવાતા રનીંગ બીલમાંથી કપાત કરવાની રહેશે.
- (ક) પંચાયતો/શહેરી વિકાસ વિભાગ હસ્તકના મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન/સ્થાનિક સત્તા મંડળો/ નગરપાલિકાઓ ઉપરાંત અન્ય વિભાગો હેઠળના સત્તામંડળો, ઓથોરીટીઓ તથા વિભાગો હેઠળના બોર્ડ/નિગમો હેઠળ હાથ ધરાતા ખાનગી બાંધકામો તેમજ વ્યક્તિગત ઈસમો ધ્વારા હાથ ધરાતા ખાનગી બાંધકામના બીલ્ડીંગ પ્લાન મંજૂર કરતા પહેલાં એડવાન્સમાં કેટલી રકમ વસુલવી તે સંબંધિત વિભાગોએ નક્કી કરવાની રહેશે.
- (ખ) ઉપરોક્ત વસુલાત કરેલ રોયલ્ટીની રકમ નીચેના સદરે સમય મર્યાદામાં સંબંધિત વિભાગે જમા કરાવવાની રહેશે :

૦૮૫૩ - નોન ફેરસ માર્બલીંગ એન્ડ મેટલર્જીકલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ

૧૦૨ - મીનરલ કન્સેશન ફી, રેન્ટ એન્ડ રોયલ્ટી

૦૧ - રીસીપ્ટ અન્ડર ગુજરાત માર્બલોર મીનરલ રૂલ્સ - ૧૯૬૬

૪. બિન અધિકૃત પ્રવૃત્તિ માટે ગુજરાત ગૌણ ખનિજ કન્સેશન નિયમો - ૨૦૧૦ અને ગુજરાત મીનરલ (પ્રીવેન્શન ઓફ ઈલીગલ માર્બલીંગ, ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્ડ સ્ટોરેજ) નિયમો - ૨૦૦૫ તેમજ માર્બલ્સ એન્ડ મીનરલ્સ (ડિવલપમેન્ટ એન્ડ રેગ્યુલેશન) એક્ટ - ૧૯૫૭ મુજબ જરૂરી કાર્યવાહી સલગ્ન જીલ્લા ખાણ ખનિજ કચેરીએ હાથ ધરવાની રહેશે.
૫. બાંધકામમાં વપરાતા ગૌણ ખનિજોના પ્રવર્તમાન રોયલ્ટી દર આ ઠરાવ સાથેના પરિશિષ્ટ-૧ માં દર્શાવેલ છે. રાજ્ય સરકાર ધ્વારા ગૌણ ખનિજોના રોયલ્ટી દરોનું જ્યારે જ્યારે રીવીઝન થશે ત્યારે તે મુજબના દરે રોયલ્ટી વસુલ / કપાત કરવાની રહેશે.
૬. રાજ્યમાં વેચાણ / નિકાસ (Dispatch) કરાતા બાંધકામમાં વપરાતા ફકરા-૧ માં દર્શાવેલ ગૌણ ખનિજો ઉપર લીઝ ધારકે પ્રવર્તમાન નિયમો મુજબ ફી રોયલ્ટી પાસ/ડીલીવરી ચલણ નો ઉપયોગ કરવાનો રહેશે.
૭. જે કિસ્સામાં લીઝ ધારકો કે ટ્રેડર્સ / સ્ટોકીસ્ટ રેતી સિવાયના ગૌણ ખનિજો રાજ્ય બહાર વેચાણ / નિકાસ (Dispatch) કરવા ઈચ્છે અથવા રાજ્યમાં ખાનગી કંપનીઓના અન્ય કામોમાં કરવા ઈચ્છે તો નગ્મોગ કમિશનરશ્રી, ભૂસ્તર વિજ્ઞાન અને ખનિજ અથવા તેઓ નક્કી કરે તે સક્ષમ સત્તાધિકારીની મંજૂરી મેળવી એડવાન્સ રોયલ્ટી નિયમોનુસાર ભરી રોયલ્ટી પાસ / ડીલીવરી ચલણ મેળવી વેચાણ / નિકાસ (Dispatch) કરવાનું રહેશે.

- લીઝ ધારકો પાસેથી રોયલ્ટીની વસુલાત નહીં થવાના પ્રસંગે લીઝની શરતોનું પાલન થાય છે કે કેમ અને લીઝ ધારકે પોતાની લીઝ ઉપરથી જ જે તે ખનીજ કાઢેલ છે તે બાબતે નિયંત્રણની કડક વ્યવસ્થા કમિશનરશ્રી, ભુસ્તર વિજ્ઞાન અને ખનિજ ધ્વારા ગોઠવવાની રહેશે.

કેન્દ્ર સરકારના વિભાગો/સાહસો અને અન્ય બાંધકામ સંસ્થાઓ કે જેનો આ પધ્ધતિમાં સમાવેશ થતો નથી, તેમના કિસ્સામાં રોયલ્ટી વસુલાત માટે પ્રવર્તમાન પધ્ધતિ ચાલુ રહેશે.

૧૦(અ) એપ્રિલ-૨૦૧૧ થી રાજ્યમાં બાંધકામમાં વપરાતા ગૌણ ખનીજોની રોયલ્ટી અંતિમ વપરાશકાર પાસેથી વસુલ કરવા અંગેની યોજના અમલમાં લાવવામાં આવશે.

૧૦(બ) આ ઠરાવની તારીખથી એક માસમાં સંબંધિત વિભાગોએ રોયલ્ટીની ફોર્મ્યુલા/વસુલાત બાબતે પોતાની પધ્ધતિ નક્કી કરી તેની જાણ ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગને કરવાની રહેશે.

૧૦(ક) આ ઠરાવને વર્તમાનપત્રો/વેબ સાઈટ ઉપર જાહેર જનતાની જાણ અર્થે મુકવાનો રહેશે તથા તે અન્વયે રજુઆતો, સુચનો મળ્યે આનુષંગિક કાર્યવાહી હાથ ધરવાની રહેશે.

૧૧. આ યોજના અમલમાં આવ્યા તારીખ અને તે પછીથી આપવામાં આવતા વર્ક ઓર્ડર/બિલ્ડીંગ પ્લાનને આ કાર્યપધ્ધતિ લાગુ પડશે. આ ઠરાવની તારીખ પહેલા વર્ક ઓર્ડર અપાઈ ગયા હોય તેવા કામો સત્તરમું કરી પધ્ધતિ અપનાવવી તે સંબંધિત વિભાગ નક્કી કરશે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

(શ્રીદેવી શુક્લ)

ખાસ ફરજ પરના અધિકારી

પ્રતિ,

- માન. રાજ્યપાલશ્રીના અંગત સચિવશ્રી, રાજભવન, ગાંધીનગર.
- માન. મુખ્યમંત્રીશ્રીના અંગત સચિવશ્રી, માન. મુખ્યમંત્રીશ્રીનું કાર્યાલય, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- સર્વે મંત્રીશ્રીઓ/રા.ક.મંત્રીશ્રીઓ/સંસદીય સચિવશ્રીઓના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- મુખ્ય સચિવશ્રીના અંગત સચિવશ્રી, મુખ્ય સચિવશ્રીનું કાર્યાલય, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- અધિક મુખ્ય સચિવશ્રી, નાણા વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- અગ્રસચિવશ્રી, ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- કમિશનરશ્રી, ભુસ્તર વિજ્ઞાન અને ખનિજની કચેરી, ઉદ્યોગ ભવન, ગાંધીનગર.
- અ.મુ.સ.શ્રી/અગ્રસચિવશ્રી/સચિવશ્રી સર્વે વિભાગો, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- સર્વે જિલ્લા કલેક્ટરશ્રી/સર્વે જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓ.
- સર્વે તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓ.
- એ. જી. કચેરી રાજકોટ/અમદાવાદ.
- નિવાસી ઓડીટ અધિકારીશ્રી, અમદાવાદ/ગાંધીનગર.
- સર્વે જિલ્લા તિજોરી અધિકારીશ્રીઓ.
- કોમ્પ્યુટર સેલ, ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર. (વેબસાઈટ ઉપર મુકવા)
- નાયબ સંકલન અધિકારીશ્રીની અંગત ફાઈલ.
- શાખા પસંદગી ફાઈલ.

પરિશિષ્ટ - ૧

કામમાં વપરાતા ગૌણ ખનીજોના રોયલ્ટીના દર:- (તા. ૧૫/૧/૨૦૧૦ની અસરથી)

અ.નં.	ખનિજનું નામ	રોયલ્ટી દર પ્રતિ મે.ટન
૧	૨	૩ (રૂ. પ્રતિ ટન)
૧	ગૌણ ખનિજ લાઈમસ્ટોન (અ) ડ્રેસ બ્લોક (બ) રબલ (ક) મેટલ	૩૦
૨	બ્લોક ટ્રેપ (અ) રબલ (બ) કપચી (ક) મેટલ (ડ) ચીટ	૨૫
૩	સેન્ડ સ્ટોન (અ) ડ્રેસ બ્લોક (બ) રબલ (ક) મેટલ	૩૦
૪	ક્વાર્ટઝાઈટ	૨૦
૫	સામાન્ય રેતી	૧૨
૬	કંકર	૧૨
૭	સામાન્ય માટી	૧૨
૮	સોફ્ટ મુરમ	૧૨
૯	ગ્રેવલ	૧૫
૧૦	બિલ્ડીંગ સ્ટોન (અ) રાજુલા બિલ્ડીંગ સ્ટોન (બ) ધાંગધ્રા સેન્ડ સ્ટોન (બિલ્ડીંગ સ્ટોન તરીકે ઉપયોગ) (ક) રાયોલાઈટ (બાંધકામ માટે ઉપયોગી)	૩૦
૧૧	હાર્ડ મુરમ	૨૦
૧૨	અન્ય બાંધકામના ખનિજો	૩૦

